

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BRATISLAVA

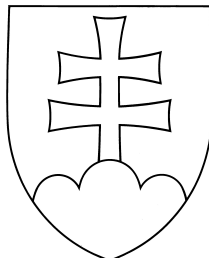
Jeséniova 17, 83101 Bratislava

Číslo spisu

8391100922/7825-26735

Bratislava

28. 07. 2022



ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (ďalej len „inšpekcia“), ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“) a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov vydáva toto rozhodnutie:

Výrok

I.
podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. ukladá účastníkovi konania

MVE Váh, s. r. o.
Ul. M. M. Hodžu 2075/2
031 01 Liptovský Mikuláš
IČO 36009709

za porušenie ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že z parcel lokalizovaných v mieste vzdutia rieky Hron - parcela C 746/27, k. ú. Horná Seč (súčasť parcely E 747, k. ú. Horná Seč); parcela C 1239/2, k. ú. Starý Tekov; parcela C 568/12, k. ú. Kalnica (súčasť parcely E 568/73, k. ú. Kalnica); parcela C 568/31, k. ú. Kalnica a parcela C 568/22, k. ú. Kalnica neodstraňoval invázne nepôvodné byliny rodu pohánkovec (krídlatka) Fallopia sp. (syn. Reynoutria) a zlatobyľ kanadská (Solidago canadensis), a invázne nepôvodné druhy drevín javorovec jaseňolistý (Negundo aceroides)

pokutu vo výške 1000,- eur, slovom jedentisíc eur.

Pokutu je potrebné zaplatiť podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: SK 09 8180 0000 0070 0021 4051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol: 1118, špecifický symbol: 36009709, variabilný symbol: 8391100922. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

II.
podľa § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. nariaďuje vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že:

- prijme opatrenia na zamedzenie úniku alebo šírenia invázných nepôvodných druhov rastlín rodu pohánkovec (kridlatka) Fallopia sp. (syn. Reynoutria) – ďalej len „pohánkovec“, zlatobyľ kanadská (Solidago canadensis) – ďalej len „zlatobyľ“ a javorovec jaseňolistý (Negundo aceroides) – ďalej len „javorovec“ do životného prostredia. Z uvedených parciel vykoná odstraňovanie invázných nepôvodných druhov výlučne spôsobmi uvedenými vo vyhláske č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláska č. 450/2019 Z. z.“). Invázne nepôvodné druhy bylín odstráni do 15.09.2022 a invázne nepôvodné dreviny do 31.03.2023.

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti vykonala dňa 24.03.2022 (dodatočné zisťovania 28.04.2022) štátny dozor na parcelách pri rieke Hron v mieste vzdutia – parcela C 746/27, k. ú. Horná Seč (súčasť parcely E 747, k. ú. Horná Seč, vlastník obec Horná Seč); parcela C 1239/2, k. ú. Starý Tekov – 480 vlastníkov; parcela C 568/12, k. ú. Kalnica (súčasť parcely E 568/73, k. ú. Kalnica – správca SVP, š. p.); parcela C 568/31, k. ú. Kalnica – vlastník BOFFOS, spol. s r. o. a parcela C 568/22, k. ú. Kalnica – vlastník BOFFOS, spol. s r. o..

Vlastníkom uvedených parciel nie je spoločnosť MVE Váh, s. r. o., Ul. M. M. Hodžu 2075/2, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO 36009709 (ďalej aj „MVE Váh“), ale spoločnosti MVE Váh vyplývajú povinnosti z § 53 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, v ktorom je uvedené, že vlastník vodnej stavby je povinný udržiavať v riadnom stave dno a brehy vodného toku v mieste vzdutia a starať sa v ňom o nehatený odtok vody a odchod ľadu, najmä odstraňovať nánosy a prekážky vo vodnom toku.

Štátny dozor bol vykonaný na základe vlastných zistení inšpekcie, a zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a vyhlásky č. 450/2019 Z. z.. Vykonaným štátnym dozorom a vizuálnou ohliadkou inšpekcia na jednotlivých parcelách zaznamenala:

- parcela C 746/27, k. ú. Horná Seč: jedno veľkého ohnisko a tiež súvislá plocha pohánkovca o výmere cca 12 m × 2 m a výskyt 8 ks dreviny javorovec
- parcela C 1239/2, k. ú. Starý Tekov: súvislý porast pohánkovca o ploche cca 25 m × 4 m a 8 jedincov dreviny javorovec
- parcela C 568/12, k. ú. Kalnica: súvislý porast pohánkovca cca 55 m × 7 m+ 17 ks dreviny javorovcov a ojedinelý výskyt zlatobyle
- parcela C 568/31, k. ú. Kalnica: dve ohniská pohánkovca o výmere cca 15 m × 3 m
- parcela C 568/22, k. ú. Kalnica: dve ohniská pohánkovca o výmere cca 15 m × 3 m.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. každý, kto vykonáva činnosť, v súvislosti s ktorou môže dôjsť k úniku invázných nepôvodných druhov uvedených v národnom zozname alebo zozname Európskej únie do životného prostredia alebo šíreniu týchto invázných nepôvodných druhov v životnom prostredí, je povinný prijať opatrenia na zamedzenie takéhoto úniku alebo šírenia.

Pohánkovec, javorovec a zlatobyľ sú zapísané v zozname invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy SR vydaný nariadením vlády SR č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy SR.

Dňa 09.05.2022 bol vypracovaný Protokol o vykonaní štátneho dozoru RZ č. 6286/36/2022-12708/2022 (ďalej len „protokol“). Protokol bol elektronicky, prostredníctvom ÚPVS, zaslaný MVE Váh na oboznámenie sa – Oboznámenie s protokolom č. 6286/36/2022-16608/2022 zo dňa 11.05.2022. MVE Váh sa s protokolom oboznámil dňa 12.05.2022, pričom bola určená lehota 7 pracovných dní na vyjadrenie sa ku zisteniam štátneho dozoru uvedeným v protokole.

Ku zisteniam štátneho dozoru sa spoločnosť MVE Váh v stanovenej lehote vyjadrila listom – Vyjadrenie k Protokolu o vykonaní štátneho dozoru RZ č. 6286/36/2022-12708/2022, č. 40/2022 zo dňa 16.05.2022 (ďalej len „vyjadrenie k protokolu“), ktorý bol doručený inšpekcii v stanovenej lehote dňa 17.05.2022, zaevidovaný pod RZ č. 17358/2022.

Vo vyjadrení k protokolu spoločnosť MVE Váh okrem iného uviedla, že z neznalosti v identifikovaní invázných rastlín povinnosť vyplývajúcu zo zákona č. 150/2019 Z. z. nevyhodnotila správne. Spoločnosť MVE Váh oznámila inšpekcii, že prijala opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov.

Inšpekcia sa ku vyjadreniu k protokolu následne vyjadrila – Neopodstatnenosť námietok k vyjadreniu k protokolu a oznámenie o skončení štátneho dozoru, č. 6286/36/2022-17583/2022 zo dňa 02.06.2022, ktoré bolo MVE Váh doručené elektronicky, prostredníctvom ÚPVS, dňa 03.06.2022. Inšpekcia spoločnosti MVE Váh uviedla, že vyjadrenie k protokolu berie na vedomie.

Inšpekcia oznámila účastníkovi konania začatie správneho konania o správnom delikte a vo veci nariadenia opatrení v súlade s § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. a § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. Oznámením o začatí správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu č. 7825/36/2022-21415/2022 zo dňa 16.06.2022 (ďalej len „oznámenie“), ktoré bolo účastníkovi konania doručené elektronicky, prostredníctvom ÚPVS dňa 17.06.2022. V súlade s § 33 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov inšpekcia dala účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia nahliadnutím do administratívneho spisu č. 6286/2022 a č. 7825/2022, v sídle inšpekcie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia oznámenia a v rovnakom čase mal účastník konania možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Pretože inšpekcia mala všetky podklady, ktoré poskytovali dostatočný podklad pre spoľahlivé posúdenie veci, nenariadila podľa § 21 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov ústne pojednávanie.

MVE Váh v stanovenej lehote zaslal dňa 20.06.2022 inšpekcii email, zaevidovaný pod RZ č. 22025/2022. Súčasťou emailu je aj fotodokumentácia z odstraňovania invázných rastlín. MVE Váh v emaile zároveň žiada inšpekciu o radu, akým spôsobom je možné invázne rastliny efektívne zneškodniť a v akom období, nakoľko rastú veľmi rýchlym tempom napriek tomu, že sa pravidelne kosia.

Stanovisko inšpekcie:

Účastník konania nie je vlastníkom kontrolovaných parciel, avšak povinnosti udržiavať v riadnom stave dno a brehy vodného toku v mieste vzdutia a starať sa v ňom o nehatený odtok vody a odchod ľadu, najmä odstraňovať nánosy a prekážky vo vodnom toku vyplývajú spoločnosti MVE Váh aj z § 53 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

Inšpekcia má za to, že účastník konania vystupuje v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. ako každý, kto vykonáva činnosť, v súvislosti s ktorou môže dôjsť k úniku invázných nepôvodných druhov uvedených v národnom zozname alebo v zozname EÚ do životného prostredia alebo šíreniu týchto invázných nepôvodných druhov v životnom prostredí, a z toho dôvodu je povinný prijať opatrenia na zamedzenie takéhoto úniku alebo šírenia. Ak sa na predmetných parcelách lokalizovaných v mieste vzdutia rieky Hron vyskytujú invázne druhy rastlín, je potrebné ich odstraňovať výlučne spôsobmi uvedenými vo vyhláske č. 450/2019 Z. z.. Nesprávne zvolené postupy pri odstraňovaní invázných druhov v konečnom dôsledku napomáhajú ich nekontrolovateľnému šíreniu, čo je obzvlášť nežiadúce v oblasti vodných tokov, ktoré patria medzi prienikové cesty šírenia invázných nepôvodných druhov.

Spoločnosť MVE Váh nemala žiadne podstatné námietky k vykonanému štátnemu dozoru ani k samotnému začatiu správneho konania. Sám účastník konania uviedol, že z neznalosti v identifikovaní invázných rastlín nevykonával povinnosť vyplývajúcu zo zákona č. 150/2019 Z. z.. Inšpekcia oboznámila spoločnosť MVE Váh s problematikou invázných rastlín, ktorá začala s ich postupnou likvidáciou, čo dokumentujú aj emailom zaslané fotky zo dňa 20.06.2022.

V predmetnej lokalite pri Hrone bol zo strany inšpekcie vykonaný štátny dozor s viacerými kontrolovanými osobami, nielen s účastníkom konania. Na základe toho, že kontrolované parcely sa nachádzajú v tesnej blízkosti rieky Hron, inšpekcia dáva MVE Váh do pozornosti informáciu, že metodicko-poradenskú činnosť v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z. vykonáva odborná organizácia ochrany prírody – Štátna ochrana prírody SR.

Najlepšie sa invázne druhy likvidujú v počiatočnom štádiu, keď je ich odstraňovania časovo, aj finančne menej náročné. Invázne druhy sa musia z pozemkov likvidovať opakovane počas roka, niekoľko rokov po sebe aby došlo k ich postupnej eliminácii na pozemkoch. Invázne druhy sa musia odstraňovať výlučne spôsobmi uvedenými vo vyhláske č. 450/2019 Z. z., pretože cieľom zákona č. 150/2019 Z. z. je práve zamedzenie šírenia invázných druhov. Jednorazový zásah do populácie invázných druhov je nepostačujúci, a spravidla ich populáciu posilní.

Podrobnejšie popísané podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy EÚ a invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy SR sú uvedené v Prílohe č. 2 k vyhláške č. 450/2019 Z. z., z ktorej inšpekcia vyberá:

- pohánkovec sa podľa vyhlášky č. 450/2019 Z. z. odstraňuje mechanicky (vykopávanie, aplikácia horúcej pary, kosenie a mulčovanie, nastielanie fóliami), chemicky alebo kombinovaným spôsobom
- javorovec sa podľa vyhlášky č. 450/2019 Z. z. odstraňuje mechanicky (vykopávanie, vytrhávanie) a chemicky (injekčná metóda)
- zlatobyľ sa podľa vyhlášky č. 450/2019 Z. z. odstraňuje mechanicky (vykopávanie, aplikácia horúcej pary, vytrhávanie, kosenie a mulčovanie, pastva, orba), chemicky alebo kombinovaným spôsobom.

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín zahŕňa aj nakladanie s biomasou z takto odstránených rastlín, a preto je potrebné zvoliť spôsoby nakladania s biomasou podľa Prílohy č. 3 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Inšpekcia berie na vedomie snahu účastníka konania riešiť vzniknutú situáciu.

Protiprávne konanie právnickej osoby možno podľa § 21 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. postihnúť uložením pokuty až do výšky 15 000 eur. Inšpekcia zhodnotila všetky dôkazy zistené počas výkonu štátneho dozoru ako aj závažnosť a rozsah protiprávneho konania a okolnosti, ktoré viedli k protiprávnemu konaniu a zohľadnila ich vo výške pokuty. Za najzávažnejšie inšpekcia považuje to, že invázne druhy majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy. Za krátky čas sú schopné vytvoriť doslova monocenózy a vytlačiť naše pôvodné rastliny. Invázne nepôvodné druhy spôsobujú veľké škody prírode, uľahčujú aj šírenie chorôb, ktoré predstavujú hrozbu pre ľudí, živočíchy a rastliny. Bez účinných kontrolných opatrení sa bude miera invázie a s ňou spojené riziká pre našu prírodu ešte viac zvyšovať. Výška pokuty ukladanej vo výroku tohto rozhodnutia zodpovedá závažnosti a rozsahu protiprávneho konania.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Bc. Ing. Vladimír Poljak
riaditeľ

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10001

Doručuje sa

MVE Váh, s.r.o., Ul. M. M. Hodžu 2075/2, 03101 Liptovský Mikuláš, Slovenská republika

Na vedomie

(po nadobudnutí právoplatnosti)

1. Ministerstvo životného prostredia, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica